

Britten operája a Szegedi Nemzeti Színházban

Szentivánéji vízió

Sokkolóan hatott a pénteki premierközségre az első Szegeden bemutatott

Britten-opera, a Szentivánéji álom. Sokan már az első szünetben feldúltan távoztak, a második felvonás után is tucatnyi néző indult a ruhatárba, így a kezdeti telt ház a harmadik felvonásra láthatóan megfogyatkozott. Akik kitarítottak, tüntetően ünnepelték az alkotókat vagy bukást emlegetve dühösen távoztak.

Shakespeare talányos vígjátékát, a Szentivánéji álmot, úgy ismerik az angolok, mint mi a Csongor és Tündét: tananyag és az iskolai színjátszó körök kedvenc darabja. Benjamin Britten ezt tudva komponált belőle érdekes hangszerezésű, modern operát. A legnépszerűbb XX. századi angol zeneszerző darabjait – írt tizenvalahány operát – már évtizedek óta világszerte játsszák, de Szegeden idáig egyiket sem tűzték műsorra. Pedig muzsikája nem csupán a vájt füleket, hanem a nagyközönség tetszését is kivívta.

Oberfrank Péter zeneigazgatóé az érdem, hogy a fogadtatással nem törődve vállalkozott a Szentivánéji álom bemutatására. Ráadásul azzal is növelte a kockázatot, hogy a nem épp a nézők kegyeinek kereséséről híres Zsótér Sándort kérte fel élete első operájának megrendezésére. Borítékolható volt, hogy a Britten-Zsótér párost első blikkre elutasítja a Verdin és Puccinin nevelkedett szegedi közönség. Mint ahogy Kovalik Balázs Peter Grimes-produkcióját is felháborodás kísérte nemrégiben az Operaházban.

Zalaszentivánéji álom címmel Zsótér Sándor Zalaegerszegeen már színre vitte a Shakespeare-komédiát, így jól ismeri az irodalmi alpanyagot. Talán ebből is fakad, hogy nem középiskolás fokon értelmezi a darabot, szabad asszo-

Trubin Beáta (Titánia) és Andrejcsik István (Zuboly) jelenete a II. felvonásban. (Fotó: Karnok Csaba)

ciációival mélyebb szintre, az ösztönök dzsungelébe vezet. A nyitó kép mehökkentő: a fellibbenő tüllerdő mögül komor külváros éjszakai képe tárul elénk vakító neonlámpákkal, két busz megállóval, lepusztult telefonfülkékkel, üdítőital-automatóval – és a színpad közepén egy valószerűtlenül hatalmas fekvő számárral. A görögöknél a számár a bujaságot jelképezte, Dionüszosz isten borosamfórárt vívó állata volt. Jézus számára az alázat és önkéntes szegénység mellett a test és a földi vágyak jelképe is, Shakespeare korában pedig a farsangi bolondok királyának hordozója, a bolondság szinonimája. A rendező a plüssfigurát az egész előadást meghatározó metaforává avatja: rajta alszik el Lysander, Titánia, óriási bendőjéből bújik elő az elvarázsolódott Zuboly, majd szerelmi fészekként is funkcionál.

Zsótér Sándor biztosan olvasta a lengyel Jan Kott Kortársunk, Shakespeare című ereinek írását, bár nem feltétlenül ez magyarázza a modern prolinegyedet idéző színpadképet, a négy szerelmes athé-

ni ifjú és a mesteremberek mai ruhába öltöztetését. A díszletet jegyző Ambrus Mária a sötét, rideg külvárosi valóság ellentétéként a II. felvonáshoz buja álomvilágot, az egész színpadot betöltő zöldellő, festett tüllerdőt tervezett. A darab jelenetei víziószerű mozgóképmutatványként peregnek le előttünk, különleges hatású ahogy az asszonytündérek biciklin karkázza éneklük a Lullabájt, Titánia altatódalát, vagy ahogy a díszpáholyból megszólaló Theseus és Hippolyta arcképe a színpadon álló két szerelmes párra vetítve megjelenik. Zsótér koncentrált figyelmet, kemény agytornát követel a nézőtől, és még így sem garantálja, hogy logikáját, utalásait mindenki követni tudja.

A dirigáló Oberfrank Péter a színház zenekarával imponáló felkészültséggel és lelkesedéssel szólaltatta meg a kényes és igényes zenei szöveget: az áradó melódiák éppúgy biztos stílusérzékkel árulkodtak, mint a karakteres, groteszk, parodisztikus részletek. Hasonlóan dicséretes teljesítményt nyújtott a női kar és a szólólisták többsége is. Trubin

Beáta könnyedén énekelte Titánia szolamánát nehéz kolo-ratúráit, az Oberont alakító kiváló színpadi érzéssel rendelkező, gyönyörű hangú főiskolás Szolnoki Apollóniát érdemes lenne erősebb szálakkal a társulathoz kötni, mert megőszölhető: elsőrangú művész válik belőle. A Helénként jeleskedő Dér Krisztinának és a Hermiaként remeklő Szonda Évának hálátlan feladat jutott, mert a rendezés minimalizált mozgásra, szinte merevségre kárhoztatta őket, minden érzelmét pusztán az énekszólalmegformálásával és mimikával kellett kifejezniük. A Lysandert megformáló Drucker Péter és a Demetriusként színre lépő Réti Attila is igyekezett mindent kihozni az ugyancsak katonásra, szögletesre szabott szerepükből.

A III. felvonásbeli színjáték jelenet – amelyben a produkció bohócái, a mai átlagemberekként feltűnő kézművesek Pyramus és Thisbe komédiáját játsszák – tulajdonképpen önálló kis opera buffa, vagy inkább operaparádia, amellyel Britten a XIX. századi romantikus olasz opera túlzásait gúnyolja ki, mint

ahogyan az eredeti szövegben Shakespeare saját Rómeó és Júliáját. Zsótér ebből ragyogó szextettet hozott össze: kacagtató volt, ahogy Timothy Bentsch Dudásként virágmin-tás csiricsaré otthonkába bújva játszott Thisbét (jelmeztervező: Benedek Mari), Zuboly szerepében a karakterszínészként mindig kitűnő Andrejcsik István brillírozott, Gábor Géza savanyú képű Vac-kort, Lőrinc Zoltán idegrohamos Gyalut, Kelemen Zoltán bárgyú Ösztövért, Piskoti László súlytalan Orrondit formált. A frigré lépő Hippolytát és Theseust Tóth Judit és Altorjay Tamás arisztokratikus színekkel játszotta.

Oberon tündérinasa, a csínytevő Puck szerepében Herceg Zsolt egyszerre jószágos és undok öreg manó volt, akinek búcsúzója most különösen találóan hatott: „Ha mi árnyak nem tetszünk, / Gondoljátok, s mentve tettünk: / Hogy az álom meg-lepett, / S tükrözé e képeket. / E csekély, meddő mesét, / Mely csak álom, semmiség, / Nézzé most el úri kegy, / Másszor aztán jobban megy.”

Hollósi Zsolt

Vallás és tolerancia - Szabadkán

Tegnap este Szabadkán befejeződött az a nemzetközi tudományos konferencia, amely a történelmi egyházak helyzete és szerepe Szerbiában a demokratizálódási folyamatok kezdetén címet viselte. A Nyitott távlatok elnevezésű civil szervezet által tető alá hozott négy napos összejövetelen a hat országból összesereglett mintegy száz résztvevőtől csaknem 20 előadás és ugyanennyi hozzászólás hangzott el. A konferencia befejeztével a résztvevők 6 pontból álló zárónyilatkozatot fogadtak el.

Szeged testvérvárosában, Szabadkán az elmúlt néhány esztendőben nem szerveztek ilyen magas szintű és ennyi résztvevővel zajló összejövetelt. A történelmi egyházak közül a katolikus, a református, az evangélikus, az unitárius, a görögkatolikus vett részt, de jelen voltak a zsidó és a muzulmán vallási közösségek képviselői is. Egyedül a szerb pravoszláv egyház

nem tett eleget a meghívásnak. Ezt a résztvevők mind-egyike kifogásolta, s megdöbbenésének adott hangot, annál is inkább, mert a szerbiai változások után kialakult társadalmi helyzetben a pravoszláv egyháznak jelentős szerepe van, és lesz is, a tolerancia, az emberi méltóság megőrzésében. A több mint egy évtizedes milosevicsi ország-lás után ugyanis nemcsak a gazdaság hever romokban, hanem a lakosság morális állapota is. Ezen pedig csak úgy tehetjük túl magunkat, ha megfogjuk egymás kezét, mondották a hazai vallásszociológusok, politológusok és a civil szervezetek képviselői.

A tudományos tanácskozáson 6 pontból álló zárónyilatkozatot fogadtak el, amelynek lényege, hogy a jövőben Szerbia hatályos törvénnyel szabályozza az egyház és az állam kapcsolatát, megfelelő autonómiát biztosítson az egyházaknak és a vallási közösségeknek, az áprilisi népszámlálás alkalmával pedig a polgárok nyilatkozzanak felekezeti hovatartozásukról is.

Kisimre Ferenc

Ki látta?

Munkatársunktól

Az elmúlt hét csütörtökén délután 2 óra körül közlekedési baleset történt Szegeden, a Csongrádi sugárút 12. számú ház előtt. A parkolóból figyelmetlenül tolatott ki egy személygépkocsi, a hátuljának egy kerékpáros nekiütközött. A bicik-

lis a földre esett, a jármű pedig megállás nélkül továbbhajtott. A kerékpáros 8 napon belül gyógyuló sérüléseket szenvedett. A rendőrség kéri, hogy akik a balesetet látták, azok jelentkezzenek a 107-es hívószámon, vagy a 477-577-es telefonszám 11-14-es mellékén.

A józan ész diktálja

Ratio

FeliciaRatio
1 880 000 Ft

• 1,3 literes motor • rádiómagnó • kardánbox • ütközésvédő oldalcsik • 272 literes csomagter • ajándécsomag

*A képen látható modell extra felszereltséggel

IKESZ Autócentrum

6724 Szeged,
Kossuth L. Szt. 112.
Tel.: (62) 471-242
Tel./Fax: (62) 489-490

www.skoda-auto.hu

Vass Autó

6600 Szentes,
Csongrádi út 36.
Tel.: (63) 400-193
Tel./Fax: (63) 314-222

CITROËN XSARA Picasso

Kedvező áron Tóth-Kásától minden motor választékban már raktárról is. FOLYAMATOS AKCIÓKRÓL ÉS KEDVEZMÉNYES SZERVIZDÍJAINKRÓL ÉRDEKLŐDJÖN SZALONUNKBAN

CITROËN
TÓTH-KÁSA
AUTO KFT.
Márkakereskedés
és Szerviz
6900 Makó,
Szegedi u. 21.
Mobil: 06-20-9430-261.
Tel.: 62/212-105

113000100
CITROËN

Régi hagyományok elevenedtek fel a zombói farsangon. Maszkások tuskót húzva vonultak végig a falu utcáin. Szekérre kötözve vitték magukkal a kiske bábút. A telet jelképező alakot a menet végén egy hatalmas máglyán elégették. Harminchét asszony sütötte a különféle fánkokat; volt rózsza, farsangi, csöröge és egérke is. Az egész napos mulatság bálal végződött.

A hetvenes évek óta ünneplik újra a farsangot Zombón. A helyi általános iskola nyugdíjas igazgatója, Kálmán Ferenc fogja össze a hagyományörző csapatot. Kutatást folytattak a dorozsmai földi falvak, így Zombó eredete után is. Egykoron a Jászságból, főleg Jászfényszaruból telepítettek több tucat családot Kiskundorozsmára. Innen néhányuk elvándorolt, s kisebb falvakat, köztük Zombót is megalapítottak. A hagyományait azonban magukkal hozták. Ilyen például a farsangi tuskóhúzás és a maszkás felvonulás.

– Zombón a farsang

Hajnalig farsangoltak a zombóiak

Életre kelt a kiske báb

A télmetető máglya előtt melegszik a felvonulás egyik résztvevője, a gólyalábás maszkás. (Fotó: Karnok Csaba)

megünneplése a kezdeti lelkesedés után alábbhagyott – mondta Monori Gyula művelődési ház igazgatója. A nyolcvanas évek közepétől azonban ismét újraéledt ez a szép szokás. Szombaton kö-

zel tizenöt maszkás gyülekezett a falu főterén. Az iskola 7/a osztályosai egy hatalmas sportcipőnek öltöztek. Zombó keramikusa, Szalma Valéria idén is maszkásnak állt. Tavaly cserépálcot öl-

tött, most viszont gólyalábakkal ment végig az utcákon.

A menet főhelyét foglalta el a szekér. Három „lovat” fogtak be eléje. A subába, kucsába bújt Maróti De-

ző, Gyuris Zsolt és Sziládi Tibor húzta szekérre kötözték az úgynevezett kiske bábút. Ez jelképezi a telet, amit hatalmas örömmijongás közepette máglyán elégetnek. A falu orvosa, Kiss István kitalálta, hogy az idén éljen a báb. Szabó József vállalkozott is erre a feladatra. A szalmával kitömött kiske mellé kötözték Józsit is. A máglyához cipelték mindkét bábút. A közönség nagyon meglepődött, mikor hirtelen az egyik kiske életre kelt, aztán uzsgyi, kereket oldott.

Harminchét asszony sütötte a fánkot. Gémes Mátyásné és szomszédasszonya, Gábor Zoltánné rózsával rukkolt elő. Ezt a hagyományos zombói fánkot három rész csöröge vagy ahogy a helyiek mondják, herőce tésztából rakják össze. A lapokat bevagdossák, forró olajba rakva pedig kinyílnak, mint a rózsza. Tálalás előtt megcukrozzák, közepére pedig savanykás lekvárt tesznek.

Az egész napos mulatság bálalért véget. Ezen a helyi színpadon részleteket adott elő Csokonai Dorottya-jából, majd a Bibuczai zenekar húzta a talpalávalót hajnalig.

K. T.